

MALUTKI (52) *ai*

-t- (47), -d- (5).

a jasne (w tym 1 r. błędne znakowanie).

sg m N malutki (7). ◇ G malutki(e)go (3). ◇ A malutki (1). ◇ I malutkim (1). ◇ L malutkim (1). ◇ f N malutką (4). ◇ A malutką (1). ◇ n G malutki(e)go (2). ◇ I malutkim (1). ◇ pl N m pers malutcy (11). ◇ G malutkich (3). ◇ D malutkim (6) *WróbŻółt*, *WujNT* (5), malutki(e)m (2) *LubPs*, *OrzRozm*. ◇ A m pers malutkié (6); -é (1), -(e) (5). subst malutki(e) (1). ◇ I m malutkimi (2).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI w. (jeden z niżej notowanych przykładów) s.v. maluchny.

Intens. od „mały”:

I. Określa wielkości mierzalne: niewielki, drobny (22) :

1. O rozmiarach przestrzennych; modicus Vulg (9) : że też mógł P. Chrifus [...] być zupełny pod ołobą málutkiego chlebá. *WujNT* 60, Yyyyy.

W połączeniu z dem. (1): Pugillaris [...]. eyn handtfelen. Malutka tablyczká. *Murm* 188.

W przeciwstawieniu: »malutki ... wielki« (3): *KuczbKat* 335; A oto/ okręty/ ták wielkie będąc/ y gdy ie frogie wiátry pędzą: iednák obracáne bywáią od málutkiego fźteru *WujNT Iac* 3/4, *Iac* 3/5.

a. O wzroście ludzkim: niski (2) : Zoná też iego byłá málutka á bárzo miáľfa *March*¹ A2. [*idem*] *March*³ T7.

b. O objętości ciał bezpostaciowych; tu: mała ilość jedzenia (1) : Comesatio, post coenam epulatio. Eyn banket yn der nacht/ eyn fchlofftrunck. Kołáciya málutka dla trunku. *Murm* 159.

2. O czasie: krótki, krótkotrwały (1) :

Wyrażenie: »na malutki czas« = *na krótko* (1): Przypominánie/ iż zli bárzo fie ná máludki čás vznawáią *LubPs* R6v *margin*.

3. O wieku: młody, niedorośły; parvulus Vulg, PolAnt (9) : y ten iest brát wáľz malutki o ktoremeścýe mi powýedali *HistJóz* Dv; Poimayćie nam liźki málutkie/ ktore każą winnice *Leop Cant* 2/15.

W przeciwstawieniu: »stoletni ... malutki« (1) wam ftoletnié fćarce przyaćioły fwoie/ wam fwiokry/ wam málutkie zálécáią wnuki fwoié. *OrzJan* 18.

Wyrażenie: »dzieciátko (a. dzieci) malutkie« [*szyk* 2 : 1] (3): y rownie mi fye to być widźi y tákiego śmiechu godno/ iáko fye więc śmieiemy dziećiom málutkiem/ gdy álbo czapkę Oycowfką ná fye kłáda/ álbo trzewik Oycowfki obuwáią *OrzRozm* T3; *RejPos* 127; *SiebRozmyśl* F4.

α. W funkcji rzeczownika (3) :

W porównaniach (2): Ktobykolwiek nie przyiął kroleřtwá Bożego iáko málutki/ nie wnidzie do niego. *Leop Mar* 10/15; *WujNT* 1.*Cor* 3/1.

Szereg: »malutcy i dziateczki« (1): Wáľzy też málutcy/ o ktorycheľcie wy powiedáli iż mieli być podáni do łupu/ y dziateczki ktore dziś nie wiedza [!] co zle á co dobrze/ ći támo wnidą *BibRadz Deut* 1/39.

4. O ilości: nieliczny (3) : A przeto nie idzie fćąd/ żeby kośćioł powźzechny/ miał być málutki. *WujNT* 249, 57.

W przeciwstawieniu: »malutki ... wielki« (1): *Leop Deut* 26/5 cf *Wyrażenie*.

Wyrażenie: »malutki poczet« (1): Narod Syreyłki przeflądował á zcíłkał oycá moie⁸⁰/ który wífedł był do Egiptu/ y thám pielgrzymował w málutkim poczęcie [*in paucissimo numero*]/ y zrofl á rozmnożył fie w lud wielki y mocny práwie bez liczby. *Leop Deut 26/5*.

II. Określa wielkości niemierzalne; oznacza niski stopień nasilenia cechy lub zespołu cech charakteryzujących dane pojęcie (wyrażone lub podległe elipsie): nieintensywny, nieznaczny, słaby, lekki, łagodny (30) : przedsię kiedy łáfká Boża ich málutką przyrodzenia światłość zápali/ tedy bárzo sie wzbudzáia ku chciwości y ku poznaniu prawdy *KuczKat 360*.

Wyrażenie: »malutkiego serca« = *nieufny, tchórzliwy* (1): Biadá temu mowi Mędrzec/ który ieft málutkiego fercá y vft złośliwych *SkarKazSej 662a*.

1. *Mało ważny, mający małe znaczenie* (1) : ále będąc ia tym célem Kácerzom wyftáwionem/ przedsię ieftem málutkim célem w oczách ich *OrzQuin K3*.

2. *O ludziach: zajmujący niską pozycję w hierarchii społecznej lub do niej przyrównanej [z określeniem niskiej pozycji społecznej wiąże się często lekceważąca, pogardliwa (cudza lub własna) ocena ludzi ją zajmujących albo pochwalająca, zalecająca ocena ich pokornej postawy w tej sytuacji]; skromny, nieznaczny; tu w funkcji rzeczownika [w tym: w pl (26)] (27) : LubPs E3; Leop Mar 9/41; Potępia tych/ ktorzy gorzą málutkie. WujNT przedm 36; Przez te málutkie/ nierozumieyże fámych nieukow/ y profszakow/ rzemieśnikom [!]/ dzieći y niewiaft [...]. Ale przez te málutkie rozumiey pokorne/ tak vczone iáko y nieuczone. WujNT 47, 45, 47 [4 r.], 74 marg, 237 [3 r.], Luc 17/2, Zzzzz4v.*

W przeciwstawieniach: »mądrzy (3), chytrzy, możni, roztropni, rozumni ... malutcy« (5): Syny fwoye w obfítófcyach moźne zoftáwili/ Aby nas máludkye twoye tu wífedy niífczyli. LubPs D4; Otrzymáia málutcy głupstwo/ á chytrzy będą oczekáwác wiadomości. Leop Prov 14/18, Prov 21/11; żeś te rzeczy zákrył przed mądrymi y roftropnemi/ á obiáwiłes ie málutkim. WujNT Matth 11/25, Luc 10/21.

W porównaniach (2):

Jako comparatum (1): ále sftáliłmy fie málutkimi [parouli] miedzy wámi/ iákoby mámká ogrzewáiać dźiatki fwoie WujNT 1.Thess 2/7.

Jako comparandum (1): Iefli fie nie náwroćicie/ á nie sftániećie fie iáko málutcy nie wnidziećie do kroleftwá niebieskiego. WujNT 47.

Szereg: »malutcy i (to jest) pokorni (ludzie)« (2): Wykład przykazania twego ofwiczca/ á rozum dáie malutkim. To ieft pokornym ludziem. WróbŻółt 118/130; WujNT Bbbbbbb.

a. *Wobec Boga (2) :*

Szeregi: »malutcy a nikczemni« (1): Tákże y my kthorzychmy fą włáłni dziedzicy kroleftwá niebieskyego/ pokichmy byli máludcy á nikczemni w ftárych vftáwach Páná fwego/ chodziliłmy pod niewolą á pod frogofcią zakonu á pod gniewem Pánńkim iáko fludzy. RejPos 33.

»malutcy i u piersi ssący« (1): Iefli táki Prorok przyznawa ciemności niewmieiętności fwoiey: á my máludcy y v pierśi slący/ iáką nocą niewiadomości ogárnieni ieftełmy. SkarKaz 81a.

Cf **MALEŃKI, MALUCHNY, MALUCKI, MALUCZEŃKI, MALUCZKI, MALUĆKI, [MALUNDY], MALUSI, [MALUSIENIECZKI], MALUSIEŃKI, MALUŚKI, [MALUTENIECZKI], [MALUTURNY], MALUTY**

